

Beretning

1. Projektets titel

Specialrådgivning og videnbase

2. Projektperiode

Projektstart: Januar 2011 Projektafslutning: December 2011

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projekforløbet

Projektets udbytte og effekt:

Projektet har bidraget til, at den enkelte landmand har fået let adgang til den nyeste viden vedr. produktions gennemførelse og driftens teknologiske muligheder – enten direkte eller gennem den lokale rådgiver. Adgang til specialviden sikrer landmanden et solidt fagligt beslutningsgrundlag for justeringer og nytænkning i forhold til produktionens gennemførelse.

I projektet er den nyeste viden om social- og arbejdsmarkeds-, og ansættelsesforhold opdateret med kommentarer og fortolkninger til brug for specialrådgivning af landmænd. Endvidere er der indsamlet og formidlet specialviden om arbejdsmarkeds-, sociale- og ansættelsesforhold med særlig fokus på selvstændige, medarbejdende ægtefæller og medarbejdere i mindre virksomheder og herunder også personer med nedsat arbejdsevne for at fastholde disse i virksomheden og på arbejdsmarkedet.

Projektet har endvidere sikret let tilgængeligt og ajourført viden om dyrkning af de enkelte afgrøder og sorter, justering af afgrøde- og sortsvalget i konsekvens af ændringerne i klimaet og andre forhold. Desuden har vi i projektet sammensat viden fra human forskning med viden om råvarernes indholdsstoffer og herved påbegyndt kortlægning af behov for ny viden og muligheder i landbrugsproduktionen.

Projektet formål:

Formålet med projektet er at sikre, at Videncentret for Landbrug løbende leverer ny og opdateret viden til primærproducenterne og deres rådgivere. I projektet sikrer specialister på Videncentret, at den nyeste viden fra ind- og udland indsamles og formidles.

Projektets faglige forløb:

Aktiviteterne har omfattet videreudvikling og ajourføring af viden om dyrkning af de enkelte afgrøder og sorter, justering af afgrøde- og sortsvalget i konsekvens af ændringerne i klimaet og andre "rammebetingelser", samt konservering, lagring og afsætning.

Den opnåede viden er anvendt både i det konventionelle og det økologiske landbrug. Dog er den specielle viden om kemiske plantebeskyttelsesmidler og uorganiske handelsgødninger udelukkende benyttet i det konventionelle landbrug.

Der er udarbejdet redegørelser for en række nye og aktuelle og potentielle problemstillinger, som har gjort det muligt for landmændene at agere proaktivt og forfølge muligheder frem for at skulle reparere på opståede problemer. F.eks. er der redegjort for potentielle nye skadegørere, der er kommet frem i udlandet, angivet løsning på ukrudtsproblemer i forskellige af grøder, redegjort for risikoen for opformering af sædskiftesygdomme ved udbredt dyrkning af efterafgrøder. Der er redegjort for optimal høsttid og – metode i eksempelvis majs, alarmer til gylletanke anvendelse af udstyr, som sikrer, at gødningen spredes på marken og ikke udenfor, samt en række andre kulturtekniske forhold. De udarbejdede råd og vejledninger bygger både på biologisk-tekniske analyser og på produktionsøkonomiske redegørelser.

Der er i projektet også redegjort for pesticidernes forekomst i miljøet, og hvordan man undgår at forurene med pesticider, og ikke mindst er der løbende i vækstperioden udarbejdet information om det aktuelle behov for at bekæmpe skadedyrene. Disse informationer og vejledninger har bl.a. bygget på den diagnosticering, der er foretaget i "skadestuen" af sygdomme på plantemateriale indsendt fra hele landet. Der har været en løbende dialog med forskerne på universiteterne, såvel om nye forskningsresultater som behov for forskning med udgangspunkt i de problemstillinger, der løbende har vist sig.

På det økologiske område er der indsamlet, forarbejdet og formidlet viden om økologisk planteproduktion. Fokus har været på de faglige udfordringer, der er for den økologiske planteproduktion herunder sædskiftets betydning, jorden som dyrkningsmedie, rodskudsbekæmpelse, kvalitet af majsfrø optimeringen af dyrkning af de enkelte afgrøder.

I projektet er der også arbejdet med svinefoderanalyser generelt via deltagelse i Plantedirektoratets metodeudvalg og specifikt via gennemførelse af en omfattende additivitetstest af EFOSi analysen samt test af formalingsmetode i analyseforskriften i vinteren 2011. Målet er at minimere analyseusikkerheden og at finde den bedst mulige model for kontrol af foderenheder. Der er iværksat en ny omfattende test på tværs af 4 laboratorier og arbejdet forventes afsluttet i foråret 2012.

Fodermiddeltabellen er løbende opdateret, herunder er der gennemført analyser af årets korn, samt sammenlignende analyser af de på markedet værende sojaproteinprodukter og sojaskrå. Desuden er der gennemført en løbende kalibrering af analyselaboratoriet. Håndtering og foderværdi af alternative fodermidler har løbende været vurderet i samarbejde med rådgivere og udbydere. Økonomien i anvendelse af alternative afgrøder som hestebønner, ærter og kernemajs, samt økonomi i hjemmeblanding har ligeledes været undersøgt. En stor erfaringsindsamling vedr. håndtering, foderværdi og foderkvalitet i danskdyrket kernemajs er afrapporteret. Foderpriser er løbende indsamlet og anvendt i ugentlig foderoptimering.

Undervisningsmaterialet til kursus i Sundhedsstyring er endvidere opdateret og anvendes til undervisning af landbrugsskoleelever. Og ny praksis vedr. risikovurdering og arbejdsplaner i forbindelse med EU' Foderhygiejneforordning er implementeret.

Brugerindflydelse på videnformidlingsformen er løbende forbedret via kontakt til brugerne, herunder landbrugsskolerne og rådgiverne. Ligeså er der igennem møder og studier afdækket viden om human ernæring og humane sygdomme, som diabetes, hjertekarsygdomme og kræft, med henblik på at se mulighederne for at landmænd kan producere råvarer, som har et højt indhold af sundhedsfremmende indholdsstoffer og fibre. Der er afholdt møder med Kræftens Bekæmpelse, Fuldkornspartnerskabet, Århus Universitet, Diabetesforeningen, Københavns universitet og DTU Fødevareinstituttet. Ligeledes er der i perioden lavet de første oplæg til forskningsprojekter og udviklingsprojekter, som skal implementeres i 2012.

Projektet har også omfattet en ressourcekrævende opsamling, scanning af og formidling af viden om nye regler, lovforslag, høringer og udtalelser fra relevante offentlige myndigheder samt produktion af notater med uddybende beskrivelser inden for social- og arbejdsmarkeds, og ansættelsesområdet. Såvel den lokale rådgiver som landmænd har således fået mulighed for hurtigt at tilegne sig opdateret viden om lovgivning og samfundsmæssige krav på social- og arbejdsmarkedsområdet.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

De samlede resultaterne kan studeres på Videncentrets fondsside:

<http://projektfinansiering.vfl.dk/Promilleafgiftsfonden/2011/Specialraadgivning>

Med LandbrugsInfo som kilde er langt de fleste af resultaterne blevet omtalt i de to store landbrugsmedier: LandbrugsAvisen og Maskinbladet, og en række af dem har dannet baggrund for artikler i det 2 magasiner på markområdet, der sælges til landmændene: Mark og Agrokologisk Tidsskrift.

Også en række andre blade som eksempelvis GrovareNyt og de fleste lokalaviser i landområderne har bragt mange af de resultater, der er et resultat af projektet. Viden om sundhedsproduktion og HACCP: Eksempler på risikovurdering og arbejdsplaner er også formidlet på www.landbrugsinfo.dk.

Endelig har resultaterne været omtalt ved Plantekongres 2012, der blev afholdt i 10.-12. januar i Herning, der havde cirka 1900 deltagere.

På Videntcenter for Svineproduktions hjemmeside er følgende offentliggjort:

Fodermiddeltabellen på Infosvin er opdateret.

Nye krav til bedrifter der anvender for-blandinger og tilsætningsstoffer. Notat 1123

Næringsindholdet i forskellige sojaproteinprodukter adskiller sig fra afskallet sojaskrå. Notat 1130

Næringsindhold i korn fra høsten 2011. Erfaring nr. 1110

Danskyrket kernemajs til svinefoder. Erfaring 1112

Kursus i Sundhedsstyring – kompendium opdateret

Konkret indlæg/ mundtlig formidling af viden fra projektet:

Plantekongressen: Ærter og hestebønner i stedet for sojaskrå i dansk svinefoder

Temadage for svinekonsulenter: Alternative proteinkilder – produktivitet og økonomi; Hjemmeblanding af foder; Økonomi ved hjemmeblanding til slagtesvin; Nyt om foderhygiejne

International Symposium on Animal Nutrition på Universitetet i Kaposvar, Ungarn: Considerations on feeding pigs with byproducts – The Danish Experience

Fagligt Nyt seminar: Stabilitet af ensileret kernemajs; Status på kontrol af foderenheder

Svinekongressen: DM i svineproduktion for landbrugsskoler

Foderstofbranchen: møder i forbindelse med additivitetstest

5. Projektansvarlig

Niels Peter Skrubbeltrang, tlf. 8740 5145 – nps@vfl.dk
